

2012-01-31

Dnr 43-2010:4949

Göteborgs kommun

Stadsdelsnämnden i Angered

angered@angered.goteborg.se

Rektorn vid Råvebergsskolan

gunnel.persson.sarris@angered.goteborg.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Råvebergsskolan
i Göteborgs kommun

Tillsyn av Råvebergsskolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Göteborgs kommun, stadsdelen Angered under åren 2011 och 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Råvebergsskolan besöktes av Skolinspektionen den 15 december 2011.

På skolnivå har inga sammanställningar gjorts för måluppfyllelsen av kunskapsresultaten i ämnena svenska och matematik i årskurs 3 eller för samtliga ämnen i årskurs 5 för läsåret 2010/11 (från och med läsåret 2011/12 finns det nationella kunskapskrav för årskurserna 3, 6 och 9). Officiell statistik på resultaten i de nationella proven i årskurs 3 visar att flera av eleverna inte nått kravnivån i samtliga delprov i svenska och matematik år 2011. Resultaten har förbättrats något sedan 2010. De flesta eleverna läser svenska som andraspråk i stället för ämnet svenska. Lärare anger att cirka 50 procent av eleverna i årskurs 5 uppnådde målen i alla ämnen år 2011.

Många elever vid Råvebergsskolan når således inte målen i utbildningen. Skolinspektionens tillsyn visar att elevers stödbehov inte utreds skyndsamt och att det finns elever som inte får stöd i tillräcklig omfattning för att kunna nå målen i utbildningen. Skolans åtgärdsprogram uppfyller inte de krav som ställs och skolans elevhälsa brister då eleverna inte har tillgång till specialpedagogisk kompetens i tillräcklig omfattning. Kvalitetsarbetet när det gäller analys och sammanställningar av de samlade kunskapsresultaten i samtliga ämnen är inte utvecklad och skolan gör ingen dokumenterad uppföljning och utvärdering av de samlade kunskapsresultaten på skolnivå. Att synliggöra och utvärdera skolans samlade resultat är viktiga underlag för en skolas kvalitetsarbete så att skolan kan ompröva sina metoder för att ytterligare öka måluppfyllelsen. Skolan arbetar med att förbättra språkbruket och med konfliktlösningsstrategier. Rektorn måste dock se till att skolans arbete med att förbygga och förhindra kränkande behandling också tydliggörs i en plan mot kränkande behandling.

Skolans ledning har god kunskap om det inre arbetet i skolan och ser till att utbildningen är inriktad på målen i läroplanen. Skolan och skolans olika arbetslag samverkar med varandra för att ge eleverna en utbildning som ger överblick och sammanhang mellan de olika ämnena. Trots det pekar Skolinspektionen i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Råvebergs-skolan i Göteborgs kommun, måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den **30 april 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Utformningen av inflytandet anges inte i planeringen av verksamheten.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

Utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten. (1 kap. 10 §, 4 kap. 14 § första stycket skollagen)

Trygghet och studiero

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

Det ska finnas en plan mot kränkande behandling som innehåller dels konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts, samt vilka rutiner som gäller om personal kränker elev (6 kap. 6 och 8 §§ skollagen).

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

2012-01-31

3 (9)

Dnr 43-2010:4949

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

Eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 8 § tredje stycket skollagen)

Rektor ser till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds. (3 kap. 8 § första stycket skollagen)

Rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen)

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

Rektorn tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. (4 kap. 4 § första stycket skollagen)

Rektor tar ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat och att det finns rutiner för att redovisa konstaterade utvecklingsbehov till huvudmannen. (4 kap. 6, 7 §§ skollagen)

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

För eleverna finns inte elevhälsa som omfattar specialpedagogiska insatser.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning.

I detta ingår att:

Det för eleverna finns elevhälsa som omfattar specialpedagogiska insatser (2 kap. 25 § skollagen)

Skäl för beslut

Måloppfyllelse

På skolnivå har inga sammanställningar gjorts för måloppfyllelsen av kunskapsresultaten i årskurs 3 i ämnena svenska och matematik. Officiell statistik på resultaten i de nationella proven i årskurs 3 visar att alla elever inte nått kravnivån i samtliga delprov i svenska och matematik år 2011. Skolan har gjort sammanställningar av resultaten av de nationella ämnesproven år 2010 och 2011. Skolans analys av resultaten i de nationella ämnesproven är att eleverna generellt ligger något högre 2011 jämfört med 2010. Av resultatsammanställningen framgår dock inte andelen elever som uppnått kravnivån i samtliga delprov i svenska, svenska som andraspråk respektive matematik.

Skolan har tidigare haft elever endast upp till årskurs 3 men har under läsåret 2009/10 och 2010/11 haft elever i årskurs 5. Någon sammanställning av kunskapsresultaten för samtliga ämnen i årskurs 5 finns inte. Lärare anger att cirka 50 procent av eleverna i årskurs 5 klarade målen i alla ämnen år 2011. Lärare följer upp elevernas kunskapsutveckling och resultaten diskuteras i arbetslaget. Rektor följer upp elever som befaras inte nå målen vid klasskonferenser två gånger per termin.

Rektors uppfattning av resultatet av värdegrundsarbetet är att eleverna har lärt sig ta stort ansvar. Rektor uppfattar att relationerna är goda mellan elever och vuxna. Enligt Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 5 upplever de allra flesta eleverna trygghet. Skolans trivselenkäter och mobbningsenkäter visar enligt rektorn att det förekommer enstaka kränkningar som skolan identifierat och åtgärdat. Intervjuer med eleverna visar att skolan arbetar aktivt med att förbättra språkbruket och med konfliktlösningsstrategier.

Alla elever ges inte möjlighet att uppfylla de kunskapskraven. Skolinspektionen pekar i detta beslut på ett antal områden där skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Utformningen av inflytandet anges inte i planeringen av verksamheten.

Motivering:

Enligt skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen och den närmare utformningen av inflytandet ska anges i samband med planeringen av verksamheten.

2012-01-31

5 (9)

Dnr 43-2010:4949

Vid samtal med elever, lärare och rektor framkommer att eleverna på olika sätt ges ett aktivt inflytande över utbildningen. Det sker bland annat genom att elevernas synpunkter vid utvärdering av temaarbeten tas till vara och genom att eleverna får möjlighet att diskutera och välja arbetssätt, arbetsformer samt innehåll inom arbetsområdet. Närmare utformning och planering av hur elevinflytandet ska öka i förhållande till elevernas ålder och mognad finns dock inte angivet i skolans planering. En plan på utformningen av elevinflytandet påbörjades förra läsåret enligt rektorn men har ännu inte färdigställts.

Av utredningen framgår att utformningen av elevernas inflytande över utbildningen inte anges i planering av verksamheten. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 och 14 §§ första stycket skollagen

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering:

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vid samtal med elever, lärare och rektor framkommer att det vid skolan genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn och rektorn rapporterar signaler om kränkande behandling till huvudmannen. Skolans plan mot kränkande behandling som också omfattar en likabehandlingsplan är från år 2010. Någon ny årlig plan gällande det aktuella läsåret har inte upprättats.

Utredningen visar att skolenhetens arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling inte är målinriktat eftersom skolan saknar en aktuell plan mot kränkande behandling som anger konkreta åtgärder som skolenheten avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning. Det saknas också en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts och vilka rutiner som gäller om personal kränker elev.

Då det är diskrimineringsombudsmannen (DO) som utövar tillsyn över diskrimineringslagen och därmed över bestämmelserna om likabehandlingsplanen kommer DO att underrättas att skolan saknar en plan för mål och åtgärder för de skyddade diskrimineringsgrunderna.

Författning:

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

När det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

Av skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Rektor ansvarar för att undervisningen och elevhjälpens verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver. Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Vid samtal med lärare och rektor framkommer att elevens behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt. Det har tidigare funnits en central organisation, Stöd- och utvecklingsenheten som haft långa handläggningstider, denna stödfunktion avvecklades inför innevarande termin. Skolan har under hösten 2011 i praktiken inte haft tillgång till specialpedagogisk kompetens. Rektor meddelar att förhoppningen är att specialpedagogisk kompetens ska finnas tillgänglig under våren 2012. Enligt rektorns redogörelse sker klassgenomgång terminsvis i syfte att uppmärksamma de elever som är i behov av särskilt stöd. Rektor och speciallärare deltar tillsammans med arbetslaget. Vid dessa klassgenomgångar bestäms vilka elever som är aktuella för åtgärdsprogram. Åtgärdsprogram upprättas således utan att elevens behov först har utretts.

Det framkommer vid samtal med lärare att det finns elever i behov av särskilt stöd som inte får det stöd de behöver för att nå kunskapskraven. Enligt lärare är det endast det stöd som skolan kan erbjuda som anges i åtgärdsprogrammen. I åtgärdsprogrammen finns inte elevens behov angivet och det kan inte utläsas att åtgärderna svarar mot elevens behov. Exempelvis får en elev vars mål är att "läsa tre bokstäver rätt utan att gissa" stöd av en speciallärare någon gång per månad samt uppgiften att läsa enskilt

för en vuxen några gånger per vecka vilket är de åtgärder som redan tidigare prövats. Av åtgärdsprogrammen framgår inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av utredningen framgår att alla elever i behov av särskilt stöd inte får stöd på det sätt och i den omfattning de behöver eftersom stödet inte anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör. Vidare framgår att när det kan befaras att en elev inte kommer nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att elevens behov skyndsamt utreds. Av åtgärdsprogrammen framgår inte vilka behov eleven har samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

3 kap. 8 och 9 §§

Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen

Motivering:

I läroplanen tydliggörs att rektor ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektor har ansvar för skolans resultat. Varje skolenhet ska systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Inriktningen av det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollag och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Vid samtal och av dokumentstudier framgår skolan bedriver ett kvalitetsarbete inom några prioriterade områden. Skolans rektor och lärare redovisar exempelvis hur planering, uppföljning och utveckling genomförs inom flera områden, t.ex. elevernas läsinlärning och läsförståelse. Skolan har tidigare dokumenterat sitt kvalitetsarbete i en kvalitetsredovisning till stadsdelen Gunnared och Göteborgs kommun. Den följer en struktur som varit gemensam för hela Göteborgs kommun. Redovisningen för läsåret 2009/10 beskriver bland annat hur arbetet med några utbildningsmål genomförts och rektors reflektioner kring detta. Några rutiner om hur rektor ska redovisa resultat av utbildningsmålen finns ännu inte i den nybildade stadsdelen. Skolan sammanställer inte kunskapsresultaten för skolan som helhet i samtliga ämnen i årskurs 3 och 5 där det finns mål att uppnå (från och med 1 juli 2011 finns kunskapskrav i årskurserna 3, 6 och 9). Enligt rektor diskuteras och analyseras kunskapsresultaten inte i samtliga äm-

2012-01-31

8 (9)

Dnr 43-2010:4949

nen. Enligt samtal med rektor och lärare har skolans fokus på kunskapsuppföljningar legat på att följa de elever som inte nått målen i ämnena svenska och matematik.

Av utredningen framgår att rektor inte tar ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete eftersom resultaten inte sammanställs, utvärderas och utgör en grund för att identifiera utvecklingsbehov. Det saknas också rutiner för att redovisa utvecklingsbehov till huvudmannen. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

4 kap. 4, 6, 7 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning:

För eleverna finns inte elevhälsa som omfattar specialpedagogiska insatser

Motivering:

Enligt skollagen ska det för eleverna finnas elevhälsa som omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Vid samtal med rektor och lärare framkommer att skolans elever inte har tillgång till specialpedagogiska insatser trots att det vid skolan finns elever som befaras inte nå målen i utbildningen och där stödbehovet skyndsamt måste utredas. Enligt rektor är förhoppningen att eleverna kommer att få tillgång sådan kompetens från och med vårterminen 2012.

Utredningen visar att skolans elevhälsa inte omfattar specialpedagogiska insatser. Skolan uppfyller därmed inte författningarna krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

2 kap. 25 § skollagen

2012-01-31

9 (9)

Dnr 43-2010:4949

Bakgrund

Beskrivning av Råvebergsskolan

Råvebergsskolan ligger i stadsdelen Angered i området Lövgärdet. Skolans elever och personal är organiserad i fem arbetslag där barnen finns i åldersblandade grupper bestående av två grupper förskoleklass – årskurs 1, två grupper för årskurserna 2–3 och en grupp för årskurserna 4–5. Arbetslagen samarbetar och samverkar. Skolan har också gemensamma tematiska arbeten. Skolans elever bor i närområdet och består enligt rektor till närmare 90 procent av elever som är berättigade till modersmålsundervisning. Det finns ett förslag om förändrad skolorganisation inom stadsdelen som kan innebära att Råvebergets skola ska innefatta utbildning upp till årskurs 3. Det finns 156 elever i grundskolan och 35 elever i förskoleklassen.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Marie Karlsson och Julie Svane.

Då det är diskrimineringsombudsmannen (DO) som utövar tillsyn över diskrimineringslagen och därmed över bestämmelserna om likabehandlingsplanen kommer DO att underrättas att skolan saknar en plan för mål och åtgärder för de skyddade diskrimineringsgrunderna.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Agneta Wennberg
Undervisningsråd/föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).